

ACCOLADE DIGITAAL

JULI 2024

**Barbara van Houten (1862-1950) en
de Mesdags**

Sedert 1880 was mej. van Houten in Den Haag, waar zij schilderde en aangemoedigd werd door het kunstzinnige echtpaar Mesdag-Van Houten. Ze werkte in de Laan van Meerdervoort en ook op het atelier van mevr. Mesdag in de Zeestraat, waar beide vrouwen de huiselijke beslommeringen ontvluchtten om zich geheel aan de schilderkunst te kunnen wijden.

Aldus de kunstredacteur van *Het Vaderland*, die naar aanleiding van de zeventigste verjaardag van de Haagse kunstenares Barbara van Houten, een uitvoerige levensbeschrijving van haar publiceerde. Wie was deze Barbara van Houten? Wat bewoog haar als beeldend kunstenares en waarom of waardoor wilde ze hoogstzelden persoonlijk voor het voetlicht treden?

MARGREET DEN BUURMAN

BARBARA VAN HOUTEN (1862-1950) EN DE MESDAGS

MARGREET DEN BUURMAN

Sedert 1880 was mej. van Houten in Den Haag, waar zij schilderde en aangemoedigd werd door het kunstzinnige echtpaar Mesdag-Van Houten. Ze werkte in de Laan van Meerdervoort en ook op het atelier van mevr. Mesdag in de Zeestraat, waar beide vrouwen de huiselijke beslommeringen ontvluchtten om zich geheel aan de schilderkunst te kunnen wijden.

– Dat was absoluut noodig. Gaat U maar na: Als vader in zijn studeerkamer zat, zou niemand er over denken om hem te storen maar een vrouw wordt altijd voor haar huishouden lastig gevallen.¹

Aldus Hein Pannekoek, kunstredacteur van *Het Vaderland*, die onder zijn pseudoniem G.H. 's-Gravesande, naar aanleiding van de zeventigste verjaardag van de Haagse kunstenares Barbara van Houten, van haar een uitvoerige levensbeschrijving publiceerde. Wie was deze Barbara van Houten? Wat bewoog haar als beeldend kunstenares en waarom of waardoor wilde ze hoogstzelden persoonlijk voor het voetlicht treden?

Deze vragen hielden mij bezig toen ik vorig jaar de steile trap beklom van museum Panorama Mesdag in Den Haag om nog eens op de 'rotonde' het Scheveningse strand van de negentiende eeuw te bewonderen. In de tentoonstellingszalen beneden liep ik langs een aantal grote zeeschilderijen van Hendrik Willem Mesdag (1831–1915). Ze gaven mij de indruk dat hij veel ruimte innam. Niet alleen door zijn postuur – hij was

een breed gebouwde man met een bijna boerse uitstraling – maar ook wat zijn ambities betreft. Een enkel paneel was van zijn echtgenote Sientje Mesdag-Van Houten (1834–1909), die net als Mesdag uit Groningen afkomstig was.

Niet veel later werd ik getroffen door een schilderij van Barbara van Houten. In een sterk kleurenpalet wordt een jong meisje geportretteerd in een wit overschort met strookjes. Aan haar rechterhand bungelt een pop. Dankzij mijn fascinatie voor Mesdag, die met medewerking van onder anderen George Hendrik Breitner, Théophile de Bock en Mesdags echtgenote Sientje in 1881 het gigantische *Panoramadoek van Scheveningen* had gerealiseerd,² kwam ik terecht bij zijn aangetrouwde nicht Barbara, die zich als persoon juist weinig manifesteerde. Ik wilde zien of ik haar scherper in beeld kon krijgen dan tot dusverre werd ondernomen. De laatste

Barbara Elisabeth van Houten, Meisje met pop, olieverf op doek, 136 x 81 cm. Museum Panorama Mesdag. Foto: Piet Gispen

¹ G.H. 's-Gravesande, 'Barbara E. van Houten 1862 – 8 april 1932', in: *Het Vaderland*, 8-4-1932.

² Suzanne Veldink en Laura Prins (red.), *De schilders van het Panorama van Scheveningen* (Den Haag 2021).

en enige monografie die over haar verscheen, dateert van 1948.³

Het wordt tijd voor een hedendaagse blik, temeer omdat het volgend jaar 75 jaar geleden is dat Barbara van Houten overleed.

Leven tussen twee giganten

Barbara van Houten was de oudste dochter van de jurist en politicus Samuel van Houten (1837-1930). Het gezin waarin ze opgroeide, met zeven kinderen, werd getroffen door grote tegenslagen, juist toen zijzelf op een leeftijd was waarin ze zich ontwikkelde tot volwassenheid. Haar vader – ook al een Groninger – was jong weduwnaar geworden: zijn echtgenote Elisabeth van Konijnenburg was in 1872 in het kraambed gestorven, 32 jaar oud. Barbara was toen tien jaar.

Barbara Elisabeth van Houten, Portret van mr. Samuel van Houten op hoge leeftijd, driekwart naar links (ca. 1872-1950). Potlood, 305 x 234 mm. Collectie Rijksmuseum Amsterdam

Een klein jaar later hertrouwde haar vader met de veertien jaar jongere Hermine Leenderts, een nicht van Mesdag uit het hoge noorden, die in huis was gekomen om voor het gezin te zorgen. Uit dit huwelijk werden nog twee kinderen geboren, maar ook zijn tweede vrouw overleed op jonge leeftijd. Na een ziekte van ruim een jaar, waarvoor ze het gezin had verlaten om te kuren in Zwitserland, Italië en Duitsland – haar echtgenoot reisde met haar mee – stierf zij in 1886 in Wiesbaden in het kraambed. Ze was toen slechts 36 jaar.

---

³ G. Knuttel jr., *Barbara van Houten. Met vier reproducties in kleuren en tachtig in zwart* (Amsterdam 1948). Zie ook: Ph. Zilcken, 'Barbara van Houten', in: *Elsevier's Geïllustreerd Maandschrift* 11 (1901), p. 798-809.

Steun vond de jonge Barbara van Houten bij haar tante Sientje van Houten, sinds 1856 echtgenote van Mesdag, die aanvankelijk in de stad Groningen werkzaam was als effectenmakelaar en mede-directeur van een familiebank. Hij kon dankzij een grote erfenis voor zijn vrouw, telg uit een welgesteld ondernemersgeslacht, in 1866 de overstap maken naar een bestaan als fulltime kunstenaar. Nadat het echtpaar in het kielzog van haar broer vanuit Groningen naar Den Haag was verhuisd – Mesdag had een fascinatie voor het schilderen van de zee – werd aan de Laan van Meerdervoort een groot pand gebouwd voor twee gezinnen: het gezin van Samuel van Houten en het gezin van de Mesdags.

Barbara Elisabeth van Houten, Portret van de zeeschilder Hendrik Willem Mesdag (ca. 1877-1950). Potlood, 446 x 309 mm. Opschrift: 'Oom Mesdag'. Collectie Rijksmuseum Amsterdam

Er was intussen een zoon geboren bij de Mesdags, Klaasje, die helaas in 1872, op zevenjarige leeftijd, aan difterie overleed. Sientje Mesdag, die zich hierna stortte op haar persoonlijke ontplooiing als schilderes, ontving de kleine Barbara van Houten in haar atelier, waar ze samen teken- en schilderles kregen van Johannes d'Arnaud Gerkens (1823-1892). Hij was een huisvriend van de Mesdags. Als docent tekenen en schilderen op een HBS in Delft was hij didactisch onderlegd. Barbara werd verwelkomd als een aangenomen dochter van de Mesdags en was bij hen kind aan huis. Deze hechte relatie met haar tante en oom Mesdag verklaart waarom ze later min of meer zakenpartner werd en mede-hoedster van de nalatenschap van de Mesdags.

Barbara van Houten groeide op en leefde tussen twee giganten: haar vader, de politicus Samuel van Houten, en haar oom Hendrik Willem Mesdag, die in het Haagse kunstenaarsleven en daarbuiten bijzonder invloedrijk werd. Mesdag was als voorzitter en mecenas van het schilderkundig genootschap Pulchri Studio van 1898 tot 1906 voor vele kunstenaars een onmisbare schakel om binnen de Haagse kunstwereld door te breken. Bovendien resideerde hij in een stadspaleis met een imposante kunstverzameling aan de Laan van Meerdervoort en was hij eigenaar van museum Panorama Mesdag, waar hij zalen verhuurde voor exposities. Overal waar hij kwam, werd hij gefêteerd en bewierookt.

Barbara Elisabeth van Houten, *Het bureau in de studeerkamer van mr. S. van Houten in het huis aan de Riouwstraat 6 te Den Haag (ca. 1872-1950)*. Potlood, penseel in kleuren in waterverf, 480 x 547 mm. Collectie Rijksmuseum Amsterdam

Samuel van Houten, die voor zijn gezin in 1875 in de nieuw aangelegde Riouwstraat een huis had laten bouwen – hij verkocht zijn aandeel in het pand aan de Laan van Meerdervoort aan Mesdag – was een politicus om wie men in Den Haag moeilijk heen kon.⁴ Hij is bekend geworden omdat hij in 1874 de wet tegen kinderarbeid wist door te drukken, het beroemde 'Kinderwetje van Van Houten'. Verder maakte hij zich als politicus voor de liberalen ter linkerzijde van het politieke spectrum sterk voor verruiming

---

⁴ Coen Brummer, *Sam van Houten tegen de rest. Het strijdbare leven van de man van de kindernet* (Amsterdam 2023).

van het kiesstelsel en voor veranderingen in de echtscheidingswet. Ook zette hij zich actief in voor geboortebeperving door middel van onthouding en een huwelijk op latere leeftijd. Zijn biograaf Coen Brummer beschrijft Van Houten als een rechtlijnig man, die sterk redeneerde vanuit een persoonlijk moreel kompas. Dat blijkt bijvoorbeeld uit het tijdschrift *Vragen des tijds*, waarvan hij in 1874 medeoprichter was en waarin hij veel van zijn gedachtegoed kwijt kon, en uit de *Staatkundige brieven*, die hij op persoonlijke titel vanaf 1883 tot zijn overlijden in 1930 publiceerde. Hij gaf in deze persoonlijke nieuwsbrief *avant la lettre*, waarop men zich kon abonneren, zijn visie op sociaal-maatschappelijke kwesties, die hij voorzag van politieke adviezen.

De vader van Barbara van Houten zal zeker niet tegen de persoonlijke ontwikkeling van zijn dochter hebben geprotesteerd. Integendeel. Hij was zeker in dit opzicht vooruitstrevend. Een relatief korte tijd zag het er daardoor naar uit dat zij zich als zelfstandig gevestigd kunstenaars verder zou kunnen ontplooiën.

Scholing

Mesdag was, zoals gezegd, afkomstig uit een welgesteld milieu. Hij ging in essentie door voor autodidact, hoewel hij op hoog niveau teken- en schilderlessen kreeg van onder anderen zijn neef Laurens Alma Tadema en van Willem Roelofs. Hij behaalde nooit een diploma aan een officiële kunstopleiding. Zijn echtgenote Sientje en zijn zwager Samuel van Houten groeiden ook op in een welgesteld ondernemersgezin. Hun vader Derk van Houten (1810-1864) had aan het Groninger Damsterdiep een bloeiend houtzaagmolenaarsbedrijf.

Beide families maakten deel uit van de doopsgezinde gemeente in Groningen. Ze waren diepgelovig. Doopsgezind zijn betekende een levenshouding, met eigen verenigingen en een eigen sociëteit. Vrouwen participeerden volledig binnen de kerkelijke gemeenschap. Discussies over samenleving en maatschappij werden aangemoedigd.⁵

Hoewel Samuel van Houten rond zijn dertigste afstand nam van de doopsgezinde geloofsgemeenschap en meer seculiere standpunten ging innemen, verloochende hij zijn achtergrond nooit. Hij had een pragmatische, zakelijke instelling met een goed ontwikkeld sociaal gevoel voor de noden van anderen. In dit opzicht leek hij op zijn zwager Hendrik Willem Mesdag, die zich in de negentiende eeuw ontwikkelde tot een kunstenaar-ondernemer.

Het lag in de lijn der verwachting dat Barbara van Houten naar de kunstacademie zou gaan. Onder de vleugels van haar tante Sientje werd ze immers al in deze richting opgeleid. Haar vader wilde echter dat ze ook een praktisch vak zou leren, om later in haar levensonderhoud te kunnen voorzien. De toekomst van een beeldend kunstenaar, in het bijzonder een vrouwelijke beeldend kunstenaar, was immers ongewis. Het zakelijke pragmatisme van Samuel van Houten stak hier de kop op: van kunst alleen viel niet te leven.

Op haar vijftiende maakte Barbara in 1878 haar entree op de Haagse Academie van Beeldende Kunsten. Studiegenoten en gezichtsbepalende kunstschilders in haar directe omgeving waren onder anderen Jacob en Willem Maris, Willem Roelofs, Jozef en Isaac Israëls, Suze Robertson, George Hendrik Breitner, Willem de Zwart en Willem Bastiaan Tholen. Het giste in die periode op de Haagse kunstacademie. De jongere generatie kwam in verzet tegen de eisen van de academie, die voorschreef dat leerlingen geschoold werden in de traditionele, classicistische vormleer. Ze moesten in het Mauritshuis eindeloos schilderijen kopiëren teneinde de kneepjes van het vak te leren. Anatomie was een belangrijk onderdeel; er werd realistisch geschilderd naar model.

---

⁵ Els Zwerver, 'Hendrik Willem Mesdag: een "groot zoon van onze stad"', op de website deverhalenvangroningen.nl (geraadpleegd 22-5-2024).

Leerlingen werden klaargestoomd voor genrestukjes en voor portretopdrachten van een welgestelde elite.

Een dergelijk verzet van leerlingen was ook al in Parijs te zien geweest. Daar had een jonge generatie halverwege de negentiende eeuw gebroken met de traditie binnen de academische schilderkunst die zich later zou verenigen in de School van Barbizon. In Den Haag verbond een aantal leerlingen zich met een stroming die bekend zou worden als de Haagse School: hun werk behoort in bredere zin tot het Hollandse impressionisme, in navolging van vergelijkbare internationale stromingen. Onderwerpen waren het alledaagse leven in de stad en op het platteland. De komst van fotografie maakte het mogelijk om snapshots te maken die in het atelier werden uitgewerkt. De ontwikkeling van de verftube maakte het mogelijk om buiten te schilderen.

Barbara van Houten, die door haar tante en oom al aardig was ingevoerd in de nieuwe kunststroming van het impressionisme, voltooide het eerste studiejaar met een getuigschrift voor lesbevoegdheid in het lager onderwijs. Daartoe had ze ook lessen gevolgd op de toenmalige Polytechnische School in Delft. Twee jaar later zou ze aan de Amsterdamse kunstacademie haar 'acte van bekwaamheid' voor middelbaar onderwijs behalen. Maar eerst mocht ze naar Parijs.

Eind 1882/begin 1883 schreef ze aan Philip Zilcken (1837-1930), een gezaghebbend schilder-oriëntalist, die ze uit het Haagse kunstenaarsmilieu kende:

Waarde Zilcken

Ik ben van 81 tot 82 in Parijs geweest. Het doet er wel niet veel toe maar 't is toch beter precies te zijn. 't Was voornamelijk om fransch te leeren, en had eigenlijk met artistieke opvoeding weinig te maken.

Toen ik terug kwam ging ik naar Amsterdam om daar te studeeren voor 't examen middelbaar onderwijs, daar het bij Pa vaststond dat ik eerst die acte moest hebben om te mogen schilderen [...].⁶

Zilcken was medeoprichter van de Nederlandsche Etsclub (1885-1896) en tevens publicist. Net als hij bagatelliseerde Barbara haar jaar in Parijs, dat overigens viel tussen 1879 en 1880. Gemakshalve trok ze in haar kattebelletje aan Zilcken haar jaar aan de Amsterdamse kunstacademie erbij. Haar Parijse jaren moeten echter belangrijk zijn geweest voor haar ontwikkeling als beeldend kunstenaar.

Portret van Philip Zilcken. Fotograaf en jaartal onbekend. Wikipedia, publiek domein

---

⁶ Brief Barbara van Houten aan Philip Zilcken, ongedateerd (ca. 1885-1900). Amsterdam, Rijksmuseum, inv. nr. RP-D-1982-43-VANHOUTEN(B.E.)-24.

Ze liet zich inschrijven aan een tekenschool voor meisjes, de latere École du Louvre. Ze logeerde bij kennissen van de familie. Net zeventien jaar oud, met een jaar kunstacademie in Den Haag achter de rug, had ze vermoedelijk een voorsprong op haar klasgenoten. Binnen een week kreeg ze het echter aan de stok met een docent en vertrok ze.

Een alternatief werd voor haar gevonden op een *école professionnelle* voor kunstenaars. Op deze vrije kunstacademie volgde ze lessen in houtsnijkunst, een metier dat haar bijzonder goed beviel. Op een van haar dwaaltochten door de stad kocht ze in een winkel voor schilderbenodigdheden een etsdoos. In het maken van etsen vond ze haar kracht. Tot omstreeks 1900 hield ze zich bijna uitsluitend bezig met etsen.

Zelfgekozen isolement

'Vriendinnen, die kun je niet hebben, als je werken moet, dat legt teveel beslag op je tijd'. Deze uitspraak deed Barbara van Houten in 1948, als hoogbejaarde vrouw van zesentachtig, toen het haar biograaf Gerard Knuttel was gelukt haar uitvoerig te spreken. Zou zij haar kracht hebben gehaald uit haar zelfgekozen isolement? In haar werkende leven had ze misschien nooit tijd voor een vriendenkring – of ze maakte geen tijd – en nu, in haar gesprek met Knuttel, keerde ze deze situatie om in haar voordeel: ze had geen behoefte aan persoonlijke vriendschappen.

Barbara Elisabeth van Houten, Zelfportret (ca. 1900–1950). Collectie Groninger Museum, Stichting Gerrit van Houten

Na het overlijden van haar stiefmoeder op 13 november 1886 veranderde het leven van de toen vierentwintigjarige Barbara drastisch. Haar vader keerde terug uit Wiesbaden met zijn pasgeboren dochtertje in een reiswieg. Het samengestelde gezin bestond nu uit pubers, een paar volwassen kinderen van wie sommige al het huis uit waren, een peuter en een baby.

Barbara, die sinds het behalen van haar middelbare akte voor tekenonderwijs een etage huurde in de Haagse Sumatrastraat, genoot slechts korte tijd van een leven waarin ze kon bouwen aan een toekomst voor haarzelf. Al snel gaf ze op aandringen van de

Mesdags, bij wie ze kind aan huis bleef, haar etage op en trok bij hen in aan de Laan van Meerdervoort. Haar tante, die een onafhankelijke positie nastreefde naast haar echtgenoot, nam Barbara overal mee naartoe. Ze werd geïntroduceerd in de kunstenaarskringen van Pulchri en nam deel aan Onze Club, een ontmoetingsplek voor ontwikkelde vrouwen, waarvan Sientje Mesdag mede-oprichtster was. Het gezelschap kwam bijeen in de foyer van de Koninklijke Schouwburg.⁷ Als jonge geëmancipeerde vrouw met goede vooruitzichten moet ze hebben genoten van deze tijd bij de Mesdags, die bijna vijf jaar duurde.

Na het huwelijk van haar zus Cato werd Barbara echter naar huis geroepen om voor het tweede gezin van haar vader te zorgen. Ze gehoorzaamde, maar bedong dat ze in de middagen vrij was om te schilderen. Voor haar vader werd ze een rustpunt in huis en eerste toehoorder als hij zijn artikelen voorlas; voor haar stiefbroertje en stiefzusje was ze een tweede moeder. Ze groeide in haar rol van verzorgster, maar bleef actief binnen een eigen domein, waarin ze tekende, etsen maakte en schilderde; dit altijd binnen een hechte relatie met de Mesdags.

In 1885 werd ze lid van de pas opgerichte Nederlandsche Etsclub van Zilcken en oogstte met haar werk enkele bescheiden succesjes. Zo werd een aantal etsen ter illustratie opgenomen in het boek *Uit het leven* (1885) van A. Cooplandt, een pseudoniem achter wie de schrijver Arij Prins schuilgaat. Belangrijk was haar deelname in 1888 aan een Exposition de Noir et Blanc in Parijs, waar ze voor haar etsen een eervolle vermelding kreeg en samen met Jan Veth en Jan Toorop een zilveren medaille in ontvangst mocht nemen. In 1907 had ze haar eerste solotentoonstelling van etsen bij kunsthandel J.C. Schüller in Den Haag.⁸ De volgende zou pas in 1938 zijn.

Tot het overlijden van haar vader op 14 oktober 1930 bleef ze voor hem zorgen. Sientje Mesdag-van Houten was hem in 1909 voorgegaan, Hendrik Willem Mesdag overleed zes jaar later in 1915.

Slot

Na het overlijden van Sientje nam Barbara op verzoek van Mesdag de zorg over voor het Panorama-gebouw. Na diens overlijden was ze als mede-aandeelhouder nauw betrokken bij de voortzetting van zijn nalatenschap: de museale functie van de kunstcollectie aan de Laan van Meerdervoort en de voortzetting van wat museum Panorama Mesdag zou worden.⁹

Gedurende een periode van ruim veertig jaar kwamen de persoonlijke ambities van Barbara van Houten op het tweede plan – zoals dit voor veel vrouwelijke kunstenaars gold in haar tijd. Haar innerlijke domein was echter krachtig genoeg om haar artistieke ambities te blijven nastreven. Haar veelzijdige nalatenschap bestaat uit etsen met kopieën van werken van grote meesters, naast vrij werk, waarin ze met een losse toets haar omgeving tot onderwerp maakte. Ze schilderde stillevens van boeketten en fruit in bijna uitbundige kleurstellingen. Ook bracht ze vele tijdgenoten tot leven met scherpe, raak getroffen en nooit geflatteerde portretten. Ze observeerde hen nauwgezet en trachtte hun zijswijze in beeld te vangen. Ook zichzelf spaarde ze niet in haar zelfportretten. Het lijkt erop dat ze genoot van de vrije en gestolen uren waarin ze zich kon overgeven aan wat ze het liefste deed: het schilderen en tekenen van haar wereld binnen een eigen, persoonlijk domein.

---

⁷ Sarah de Clercq en Johan Poort, *Sientje Mesdag-van Houten 1834-1909* (Wassenaar 1999).

⁸ Zie de catalogus bij de overzichtstentoonstelling van werk van Barbara van Houten in Panorama Mesdag (14 april – 20 mei 1991), samengesteld door Richard Bionda.

⁹ Suzanne Veldink en Evelien de Visser, *Mesdags uit de familie* (Den Haag 2015).

Barbara Elisabeth van Houten, Dame en een jong meisje, lezend in de serre van het huis aan de Riouwstraat 6 te Den Haag. Aquarel. Collectie Rijksmuseum Amsterdam

COLOFON

Accolade is de voortzetting van het *Nieuw Letterkundig Magazijn*, de jaarlijkse uitgave van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde (MDNL). Het blad bevat literaire en historische bijdragen van een min of meer licht wetenschappelijk karakter, waarbij de nadruk ligt op de Nederlandse literatuur. De Maatschappijleden krijgen *Accolade* automatisch thuisgestuurd.

Naast de papieren uitgave van *Accolade* verschijnt op de website van de MDNL (www.mdnl.nl) op onregelmatige tijdstippen *Accolade Digitaal*. Op de website zijn tevens de gedigitaliseerde jaargangen te vinden.

REDACTIE

Stefan Van den Bossche, Johanna Ferket, Alan Moss, Kasper van Ommen (beeldredacteur), Susanne Onel (eindredacteur), Liesje Schreuders, Rietje van Vliet (hoofd- en eindredacteur) en Menno Voskuil.

OVER DE AUTEUR

Margreet den Buurman (1953) studeerde literatuurwetenschap in Leiden met als bijvak filosofie. Ze publiceerde een reeks monografieën en biografieën over Thomas Mann en de zijnen, bedoeld voor een breed publiek. In het najaar van 2022 verscheen van haar hand bij uitgeverij De Nieuwe Haagsche de dubbelbiografie *Willem en Pieter de Zwart, 1880–1930. Haagse schilderbroers op het breukvlak van een nieuwe tijd*. In 2025 verschijnt haar monografie *Barbara van Houten en de Mesdags, 1862–1950. 'Het mooie is het leven dat langs je stroomt'*.